

Studier utomlands

med forskarstudier och postdok i fokus (2015-09-03)

Erasmus+

Det finns olika vägar ut i världen, för dig som doktorand. Den enklaste och smidigaste är kanske att använda sig av Erasmusutbyten, som administreras av HT-Internationella kontoret. Du kan antingen studera eller undervisa utomlands, och det är dina önskemål och behov som styr vilket du ska välja. (1) Om du väljer att studera utomlands kan du vara ute minst tre och max 12 månader vid ett av våra dryga 60 partneruniversitet i Europa. Du kan nyttja bibliotek, besöka seminarier, men du kan inte förvänta dig någon handledning på plats. Du erhåller ett Erasmusstipendium om ca 350 € per månad under hela din utbytesperiod. (2) Om din institution beviljar det kan du undervisa via Erasmus+. Du behöver då en inbjudan från något av våra partneruniversitet, där man önskar din medverkan i undervisningen (eller seminarieserien). Du kan stanna ute (d.v.s. du får finansiering för) max två veckor och behöver undervisa minst åtta klocktimmar under denna period. Från Erasmus betalas en viss summa ut som oftast bara täcker din resa, men HT-Internationella kontoret finansierar det övriga (boende, utlandstraktamente samt ersättning för visst undervisningsmaterial – vid behov). (3) Du kan även resa ut och göra Erasmuspraktik. Detta skulle vara en möjlighet om man t.ex. vill besöka grundskolor utomlands. Du behöver vara ute under minst två månader, som mest 12 månader, och du erhåller ca 500 € per månad i Erasmusbidrag.

Det är värt att notera att de centrala utbytesavtal som administreras på fakultetsnivå av HT-Internationella kontoret – och som i mångt och mycket gäller universitet utanför Europa – tyvärr *inte* innefattar doktorandnivån.

Du ansöker enkelt om en utbytesplats inom Europa (Erasmus+) via HT-Internationella kontoret. Deadline inför hösten är den 5 mars och inför våren den 5 oktober varje år. Allt du behöver veta samt länk till ansökan hittar du på vår hemsida:

<http://www.ht.lu.se/studerautomlands>

Väljer du att istället undervisa via Erasmus+ så kan du ansöka varje vår och höst – deadline är den 28 september inför höstterminen och den 29 februari inför vårterminen. Du kan ansöka även efter detta datum, men vill du vara säker på att erhålla medel så rekommenderar vi att möta deadline. Även denna ansökan görs till vårt kontor. Läs mer och ansök på:

<http://www.ht.lu.se/utbildning/fortbildning-utomlands/lararmobilitet/>

Vad gäller Erasmuspraktik kan du läsa mer här:

<http://www.lu.se/studera/studera-utomlands/praktisera-utomlands>

Reser du ut för studier eller praktik täcks du av den s.k. Student UT-försäkringen, som tillhandahålles av Kammarkollegiet. Reser du ut som lärare är du också försäkrad under hela den period då du befinner dig i värdlandet:

<http://www.medarbetarwebben.lu.se/stod-och-verktyg/resa-i-tjansten>

Forskningsvistelse utomlands på stipendium

Du kan naturligtvis söka forskningsstipendier och helt fritt välja vid vilket lärosäte du vill vara baserad en tid. Viktigt här är dock också att du har en kontakt på plats på det mottagande universitetet, som skriver ett inbjudningsbrev. Det ökar dina chanser rejält att erhålla pengar för en forskningsperiod utomlands.

<http://www.stint.se/>

STINT, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning. Genom STINT kan du som disputerat ansöka om det eftertraktade Teaching Sabbatical, en betald hösttermin (medföljande partner och barn finansieras också till viss del) vid ett utländskt lärosäte, enligt en given lista med möjliga partneruniversitet.

<http://www.education-centre-uu.se/finansiering.htm>

International Education and Development Centre i Umeå/Uppsala bjuder på en fin länksamling för den som vill söka pengar för utbildning och forskning utomlands.

<http://www.si.se>

Svenska institutet erbjuder många möjligheter till studier och forskning utomlands.

Inriktningarna varierar hela tiden, håll ögonen öppna. Just nu finns det enskilda stipendier att söka – vissa öppna för doktorander – för följande länder: Belgien, Island, Italien, Japan,

Mexiko, Kina, Polen, Tjeckien, Tyskland och USA. Dessutom finns stipendier för utvecklande av samarbeten i Östersjöregionen.

<http://www.vr.se/>

Vetenskapsrådet. Mängder med möjligheter att ansöka om olika slags forskningsmedel, men nästan enbart för disputerade forskare (Projektbidrag, Konferensbidrag, Bidrag till framstående yngre forskare et c.). Inom två år efter disputation kan man ansöka om en Internationell postdok (utlysning två gånger per år).

<http://www.rj.se/>

Även Riksbankens Jubileumsfond har de senaste åren snävat in mot disputerade forskare, inte minst unga nydisputerade sådana. Deras Infrastruktur för forskning kan inkludera utlandsvistelser och inbjudande av kollegor inom ramen för ett gemensamt projekt..

<http://www.axsonjohnsonfoundation.org/>

Håll ögonen på Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse för allmännyttiga ändamål. Otydligt med när och hur man kan söka, men ta kontakt med dem och undersök närmare. Mycket pengar i potten och man vänder sig uttalat mot våra ämnen.

<http://www.haxsonj.se/>

En generös stiftelse som beviljar konferensresebidrag, pengar till forskningsvistelser i gemen, till datorer och annan utrustning. Nästa chans att söka: 1 februari 2016.

<http://www.kva.se/>

Kungliga Vetenskapsakademien. Doktorander uppmuntras söka (maxbelopp 100 000 kronor). Nästa utlysning för humaniora inte förrän i maj 2017, för samhällsvetenskaperna i maj 2016. Här finns också Stiftelsen P E Lindahls fond som ger sex nydisputerade forskare (varav två inom humaniora) 120 000 kr vardera för forskning/vistelse inom eller utom Sverige. Nästa utlysning av det stipendiet sker i maj 2016.

<http://www.crafoord.se/>

Den lundabaserade Crafoordska stiftelsen. Man ger bidrag till en lång rad ändamål, bl.a. forskningsvistelser för enskilda forskare, disputerade eller ej. Sista ansökningsdag ligger tidigt i februari varje år.

<http://wallenberg.org/>

Knut och Alice Wallenbergs stiftelse. Även om man mest gynnar naturvetenskaplig och medicinsk forskning så är det värt att kolla vilka ”program” man inrättat och för tillfället stödjer, det blir hela tiden nya satsningar. Man har tidigare år haft program avseende utlandsstudier för yngre forskare inom humaniora, och några år i rad hade man en satsning på kvinnliga nydisputerade forskare. Sista dag för ansökan är i februari varje år.

<http://www.vetenskapssocieteten.lu.se/>

Vetenskapssocieteten i Lund. Delar främst ut medel till unga humanistiska forskare i Lund. Tidigare har man gett bidrag till vistelser vid utländskt lärosäte under ett år, nu ger man bidrag till bl.a. forskningsresor; kan kanske kombineras med annan stipendieform så att vistelsen kan bli längre.

<http://www.swgc.org/>

Wenner-Gren stiftelserna. Ger bl.a. bidrag till kortare besök utomlands för aktivt deltagande i internationella kongresser, symposier, workshops och kurser. Man ska ha disputerat nyligen, d.v.s. de senaste fem åren. Stipendier kan sökas två gånger om året.

<http://www.anerstiftelsen.com/>

Anérs stiftelse. Stödjer främst humanistisk forskning. Deadline är 1 juni varje år.

<http://www.vitterhetsakad.se/>

Vitterhetsakademien och dess olika fonder ger bl.a. anslag till forskningsresor för yngre forskare (dock max 25 000 kr – att kombinera med annat?). Ämnena varierar från bevarande av fornminnen, nordisk textilforskning, studier på Island, forskning inom historia et c. et c. Man erbjuder även gästföreläsaranslag, om institutionen vill bjuda in en utländsk gästforskare. Den sökta summan ska detta helst inte överstiga 20 000 kr – sista ansökan 1 september varje år.

<http://www.vinnova.se/sv/EU-internationell-samverkan/Horisont-2020/>

EU-pengar! Inom EU:s nya ramprogram ”Horisont 2020” som pågår mellan 2014 och 2020 är tanken att 70 miljarder (euro!) ska delas ut i forskningsanslag. Inom programmet finns tre

uttalade temata som ska fokuseras: ”Excellent science”, ”Industrial leadership” och ”Social challenges”.

Läs gärna i SULF-tidningen om det tidigare ramprogrammet, FP7 (det sjunde ramprogrammet, 2007-2013):

<http://www.sulf.se/Universitetslararen/Arkiv/2012/Nummer-9-12/Svenska-forskare-framgangsrika-i-EUs-sjunde-ramprogram/>

Läs även:

<http://www.sulf.se/Universitetslararen/Arkiv/2013/Nummer-16/EU-satsar-730-miljarder-pa-nya-forskningsprogrammet/>

<http://www.euraxess.se/en/foroutgoingresearchers/>

EURAXESS kan ge svenska forskare chans att vistas vid ett utländskt lärosäte.

<http://intranet.lnu.se/organisation/kv/forskning/for-forskarstuderande/stipendier>

Linnéuniversitetet ger direktmlänkar till flera generösa fonder.

SULF (Sveriges universitetslärarförbund) informerar

<http://www.sulf.se/Universitetslararen/Arkiv/2003/Nummer-20-03/Fordelarna-overvager-for-postdoc-utomlands/>

Tolv år gammal artikel i medlemstidningen ”Universitetsläraren” på temat ”Fördelarna överväger” – varför har ingen liknande artikel skrivits sedan dess??

<http://www.sulf.se/Universitetslararen/Arkiv/2009/Nummer-18-09/Tidningens-innehall/Arbeta-utomlands-Det-gar-bättre-for-den-som-blir-kvar-hemma/>

Artikel där utresande postdoc frågar sig om det skulle varit bättre att stanna hemma.

<http://sulf.episerverhotell.net/templates/printPage.aspx?id=9142>

Ytterligare tankar kring meritering av en vistelse utomlands, här i form av insändare och svar.

<http://www.sulf.se/Universitetslararen/Arkiv/2011/Nummer-20-11/Kan-man-kombinera-forskning-privatliv-livskvalitet-och-karriar/>

Artikel om kombination av doktorandarbete och privatliv – och trycket att vistas utomlands en period.

<http://www.sulf.se/Universitetslararen/Arkiv/2013/Nummer-18-13/Forsakringskassan-rattar-sig-efter-EU-Tydligare-regler-for-postdokstipendiater/>

Försäkringskassan rättade 2013 till reglerna kring postdocvistelser ...

<http://www.sulf.se/Vagledning/Arbeta-utomlands/>

SULF's manual på nätet som ska vara till hjälp när man vill forska utomlands. Här har man samlat mycket matnyttig info vad gäller a-kassa och socialförsäkringssystemet.

Övrigt

<http://studera.nu/forskarstudier/vidare-forskning/om-postdok/>

<http://studera.nu/forskarstudier/utbildningen/forska-i-utlandet/>

Universitets- och högskolerådet tipsar om forskarstudier utomlands och om postdocvistelser efter disputation.

<http://www.universitetsjobb.se/>

Lediga platser för både doktorand och postdok i hela Norden.

http://www.globalgrant.com/swe/simple_search.php

Sökmotor ("Global Grant") där man kan ange var man själv befinner sig i utbildningen och ange olika sökkategorier. Det kostar dock! Namn och kontaktuppgifter till de fonder som sökts fram visas bara när en avgift betalats.

Glöm inte att de svenska utländska forskningsinstituterna finns, och att de erbjuder arbetsplatser för forskare vars material/inriktning på något sätt (kan vara vagt!) anknyter till landet.

Istanbulinstitutet har dessutom ett större stipendium som kan sökas för upp till ett års postdocvistelse på plats (och det är inte, som Athens motsvarighet, öronmärkt för arkeologer).

Rom, Capri, Athen, Kavalla, Istanbul och Alexandria:

<http://www.isvroma.it/>

<http://www.villasanmichele.eu/sv/valkommen>

<http://www.sia.gr/>

<http://www.sia.gr/kavalla>

<http://www.srii.org/>

<http://www.swedenabroad.com/en-GB/Embassies/Alexandria/>

Läs gärna mer om forskning vid Istanbulinstitutet i SULF-tidningens artikel:

<http://www.sulf.se/Universitetslararen/Arkiv/2012/Nummer-15-12/Svensk-forskning-i-Istanbul-kan-idag-fira-50-arsjubileum/>

Stort lycka till!

Fanni Faegersten

HT-Internationella kontoret

Lunds universitet